

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ

Γεν. Διεύθυνση Θεσμικής κι Επιχειρησιακής

Υποστήριξης ΕΣΠΑ

Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και

Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ)

Αθήνα, 14-02-2024

Αριθ. Πρωτ. : 2867 - 14-02-2024

ΕΥΚΕ-ΧΕ: 167

Ταχ. Δ/ση: Νίκης 10, 3ος όροφος,
10563, Αθήνα
Πληροφορίες: Νίκος Γαβαλάς
Τηλέφωνο: 210 3742054
Email: stateaid_unit@m nec.gr

Προς: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Προγράμματος «Αττική»
Λ. Συγγρού 98-100 (5ος Όροφος)
Τ.Κ. 11741, Αθήνα
aspiliotis@mou.gr

Θέμα: Διατύπωση γνώμης για ζητήματα κρατικών ενισχύσεων σχετικά με το σχέδιο Πρόσκλησης με τίτλο: «Δημιουργία Οργανισμού Διαχείρισης Προορισμού στην Περιφέρεια Αττικής (DMO)»

Σχετ: Το από 31.01.2024 e-mail της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος «Αττική» (Αρ.πρωτ. ΕΥΚΕ-ΧΕ 115/31.1.2024)

Σε συνέχεια του ως άνω σχετικού μηνύματος (e-mail) της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος «Αττική», στο οποίο επισυνάπτεται το σχέδιο Πρόσκλησης με τίτλο: «Δημιουργία Οργανισμού Διαχείρισης Προορισμού στην Περιφέρεια Αττικής (DMO)», για το οποίο ζητούνται οι απόψεις της Υπηρεσίας μας αναφορικά με το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημειώνονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με το περιεχόμενο του σχεδίου πρόσκλησης το αντικείμενο του έργου περιγράφεται ως εξής: «Η δράση αφορά στη δημιουργία Οργανισμού Διαχείρισης Προορισμού στην Περιφέρεια Αττικής για την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη της Περιφέρειας Αττικής στη δημιουργία και εφαρμογή της αναπτυξιακής και τουριστικής πολιτικής του προορισμού, στην εκπόνηση και υλοποίηση στρατηγικού σχεδίου βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης και διαχείρισης του προορισμού. Ο Οργανισμός Διαχείρισης Προορισμού θα καταγράφει την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της τουριστικής βιομηχανίας της Περιφέρειας Αττικής με την αξιολόγηση του πεδίου εφαρμογής και της ποικιλομορφίας των υφιστάμενων και δυνητικών τουριστικών πόρων, θα παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για τη δημιουργία ποιοτικών τουριστικών υπηρεσιών και προϊόντων, θα συμβάλλει στην εκπόνηση και λειτουργία ενός ολοκληρωμένου σχεδίου τουριστικής προβολής της Περιφέρειας Αττικής βασισμένο στις αρχές του ψηφιακού μετασχηματισμού και θα αναπτύσσει ελεύθερα ψηφιακά εργαλεία προς επιχειρήσεις και πολίτες. Ειδικότερα θα δημιουργήσει κοινά πεδία συνεργασίας όλων των εμπλεκόμενων φορέων για το συντονισμό και την προώθηση μιας ενιαίας τουριστικής στρατηγικής, που αποτελεί βασική προτεραιότητα και στρατηγικό στόχο της Περιφέρειας Αττικής.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ο Οργανισμός Διαχείρισης Προορισμού μέσα από τη συνεχή διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς δημοσίου και ιδιωτικού τομέα θα επανεξετάζει τις υφιστάμενες θεσμικές και οργανωτικές δομές του τουριστικού τομέα: δημόσιος, ιδιωτικός και τοπικές κοινότητες, ενεργώντας ως εκτελεστικός φορέας σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες για την υλοποίηση της τουριστικής πολιτικής της Περιφέρειας Αττικής.

Ενδεικτικές υποστηρικτικές δράσεις είναι:

- Διαχείριση του προορισμού στην Περιφέρεια Αττικής.
- Διασύνδεση όλων των εμπλεκόμενων στον προορισμό, για τη λήψη αποφάσεων, δικτύωση με όλους τους Περιφερειακούς DMO.
- Οριζόντια ανάπτυξη και υποστήριξη της τουριστικής αστικής επιχειρηματικότητας και καινοτομίας.
- Οριζόντιες ενέργειες μάρκετινγκ για διαμόρφωση του χώρου προσέλκυσης επενδύσεων.
- Υποστήριξη των εμπλεκόμενων μερών (παροχή τεχνογνωσίας) με περιφερειακούς ή/και διαπεριφερειακούς DMO.
- Λειτουργία digital hub/ help desk, καθώς και Intelligence unit για όλα τα μέρη του προορισμού
- Δράσεις/ενέργειες για την αειφορία, την προστασία του περιβάλλοντος και τη διατήρηση της πολιτισμικής κληρονομιάς σε όλο το οικοσύστημα της Αττικής σε συνδυασμό με τη διαχείριση του προορισμού.
- Συντονισμός εφαρμοσμένης έρευνας για τον προορισμό Αττικής (έρευνες και διαχείριση ανοικτών δεδομένων κτλ.).
- Δράσεις/ενέργειες για την υιοθέτηση καλών πρακτικών συμπερίληψης στο οικοσύστημα φιλοξενίας της Αττικής.
- Ανάδειξη του τουριστικού προφίλ της Αττικής και διαμόρφωση του περιβάλλοντος για την προσέλκυση νέων επενδύσεων.
- Διαμόρφωση του περιβάλλοντος για την υποστήριξη στο ψηφιακό ταξίδι.
- Ανάλυση big data στοιχείων και δεδομένων τουρισμού, καθώς και εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών.

Η δομή θα χρηματοδοτηθεί για τέσσερα (4) έτη.

Ο δυνητικός Δικαιούχος θα πρέπει να αιτιολογήσει και να τεκμηριώσει την αναγκαιότητα χρηματοδότησης της πράξης παρέχοντας στοιχεία για τον τρόπο δραστηριοποίησης.

Ο δυνητικός Δικαιούχος θα πρέπει, σε συνεργασία με τυχόν αρμόδιες Υπηρεσίες, Διευθύνσεις της Περιφέρειας, φορείς, κλπ, να μεριμνήσει για την τήρηση των όρων προσβασιμότητας, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η προσβασιμότητα των ατόμων ΑΜΕΑ (τόσο σε όρους φυσικής πρόσβασης όσο και σε όρους πληροφόρησης), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό εθνικό και κοινοτικό πλαίσιο

Ειδικότερα, οι δυνητικός Δικαιούχος, θα πρέπει να υποβάλλει στην πρόταση του:

α) Περιγραφή της κτιριακής υποδομής και του εξοπλισμού (τεκμηρίωση της επάρκειας τους και της συμβατότητάς τους με τις προδιαγραφές που αναφέρονται στο Παράρτημα II, για την προσβασιμότητα/διευκολύνσεις για ΑμεΑ).

β) Περιγραφή της στελέχωσης της δομής και της διαδικασίας πρόσληψης.

γ) Ανάλυση του προϋπολογισμού».

Δυνητικός Δικαιούχος της Δράσης είναι η «Νέα Μητροπολιτική Αττική Α.Ε. – Αναπτυξιακός Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης».

Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την παρούσα πρόσκληση ανέρχεται σε 3.500.000,00 €.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2. Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης ορίζει τις κρατικές ενισχύσεις ως «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής [...], κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές. Με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής για την έννοια της Κρατικής Ενίσχυσης (2016/C 262/01) που εξειδικεύει το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο όταν ο αποδέκτης της ενίσχυσης είναι «επιχείρηση». «Επιχειρήσεις» θεωρούνται οι οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους. Συνεπώς, ο χαρακτηρισμός μιας συγκεκριμένης οντότητας ως επιχείρησης εξαρτάται αποκλειστικά από τη φύση των δραστηριοτήτων που ασκεί. Μεταξύ άλλων, ο χαρακτηρισμός μιας οντότητας ως επιχείρησης συνδέεται πάντα με συγκεκριμένη δραστηριότητα. Μια οντότητα που ασκεί τόσο οικονομικές όσο και μη οικονομικές δραστηριότητες πρέπει να θεωρείται επιχείρηση μόνο σε σχέση με τον πρώτο τύπο δραστηριοτήτων. Για να γίνει διάκριση μεταξύ οικονομικών και μη οικονομικών δραστηριοτήτων, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένα αποφανθεί ότι κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά αποτελεί οικονομική δραστηριότητα.
3. Λαμβάνοντας υπόψη και τις απόψεις της ΜοΚΕ με την οποία επικοινωνήσε η Υπηρεσία, επισημαίνεται ότι, από την άποψη των κανόνων κρατικών ενισχύσεων, το υπό εξέταση σχέδιο Πρόσκλησης για τη χρηματοδότηση του DMO πιθανόν να θέτει ζητήματα κρατικών ενισχύσεων, στον βαθμό που η δραστηριότητά του μπορεί να χαρακτηριστεί ως οικονομική και εφόσον συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ.

Συναφώς, η Επιτροπή έχει επισημάνει σε Working Paper για τον τομέα του τουρισμού (Tourism financing and state aid) ότι «οι δραστηριότητες που δεν ασκούνται έναντι αμοιβής δεν είναι οικονομικές και, επομένως, οι δραστηριότητες μέσω των οποίων το κράτος εκπληρώνει ένα γνήσιο δημόσιο καθήκον και ευθύνη δεν είναι οικονομικής φύσης και γενικά δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις»'.

Εν γένει, αυτό που τονίζεται στο έγγραφο της Επιτροπής είναι ότι, για να μην θεωρηθούν ως οικονομικές οι δραστηριότητες ενός φορέα του τομέα του τουρισμού, θα πρέπει αυτές να περιλαμβάνουν ενέργειες προώθησης και marketing του εκάστοτε προορισμού πρωτίστως με ουδέτερο περιεχόμενο, υπό την έννοια ότι δεν θα προβάλλονται συγκεκριμένες επιχειρήσεις, λ.χ. δεν θα πρέπει να δίδεται η δυνατότητα κρατήσεων εισιτηρίων ή διανυκτερεύσεων μέσω της ιστοσελίδας του φορέα.

Στο πλαίσιο αυτό, κατά την Επιτροπή, το «μάρκετινγκ γενικού προορισμού» αφορά τη μετάδοση πληροφοριών γενικά προς την κοινωνία και την προώθηση μιας περιοχής, και, επομένως, δεν θα πρέπει να χαρακτηρίζεται ως οικονομική δραστηριότητα.

Ομοίως, δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση η χρηματοδότηση που δίδεται για τη δημιουργία τουριστικών εγκαταστάσεων που δεν παράγουν εισόδημα και οι οποίες έχουν κατασκευαστεί προς το συμφέρον του κοινού και είναι ανοικτές και εξίσου προσβάσιμες, όπως είναι τα κέντρα πληροφόρησης και παρόμοιες εγκαταστάσεις υποδοχής, εφόσον δεν αξιοποιούνται εμπορικά.

Άλλα παραδείγματα μη οικονομικών από τη φύση τους τουριστικών δραστηριοτήτων, που παραθέτει η Επιτροπή, είναι λ.χ. η παραγωγή και διανομή τουριστικού πληροφοριακού υλικού, φυλλαδίων, χαρτών, η δωρεάν πληροφόρηση, επίσκεψη ή περιήγηση (και μέσω ιστοσελίδων) σχετικά με πολιτιστικές και τουριστικές δραστηριότητες κ.λπ.

Όταν τουριστικές υποδομές χρησιμοποιούνται σχεδόν αποκλειστικά για μη οικονομικές δραστηριότητες, και μόνον αμιγώς επικουρικά για οικονομική δραστηριότητα, η χρηματοδότησή τους δεν εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, εφόσον πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις της παραγράφου 207 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής για την έννοια της κρατικής ενίσχυσης.

4. Με βάση τα παραπάνω, στην υπό εξέταση Πρόσκληση, εφόσον ο DMO δεν θα λαμβάνει καμία αμοιβή ούτε θα έχει έσοδα από τις υπηρεσίες που θα παρέχει στο πλαίσιο των δράσεων που θα χρηματοδοτηθούν από το ποσό των 3.500.000 ευρώ για την προώθηση της τουριστικής πολιτικής της Περιφέρειας Αττικής, τότε οι δραστηριότητές του αυτές δεν θα θεωρούνται κατ'αρχήν ως οικονομικές και, άρα, δεν θα υπάρχει περίπτωση κρατικής ενίσχυσης.

Συνακόλουθα, η εξεταζόμενη χρηματοδότηση του DMO θα εκφεύγει της εφαρμογής των κανόνων κρατικών ενισχύσεων, όταν αφορά δραστηριότητες που λογίζονται ως μη οικονομικές, αφού δεν θα του αποφέρουν έσοδα και θα προωθούν την τουριστική ανάπτυξη της Περιφέρειας Αττικής με απολύτως ουδέτερο τρόπο, παρέχοντας υπηρεσίες σε κάθε ενδιαφερόμενο και χωρίς να διαφημίζονται έστω και έμμεσα εξατομικευμένες επιχειρήσεις.

Ως τέτοιες μη οικονομικές δραστηριότητες θα μπορούσαν να θεωρηθούν ορισμένες από τις ενδεικτικά αναφερόμενες δράσεις της Πρόσκλησης, όπως λ.χ. η διαχείριση του προορισμού στην Περιφέρεια Αττικής, η διασύνδεση όλων των εμπλεκόμενων στον προορισμό για τη λήψη αποφάσεων, δικτύωση με όλους τους Περιφερειακούς DMO, η λειτουργία digital hub/ help desk, καθώς και Intelligence unit για όλα τα μέρη του προορισμού, οι δράσεις/ενέργειες για την αειφορία, την προστασία του περιβάλλοντος και τη διατήρηση της πολιτισμικής κληρονομιάς σε όλο το οικοσύστημα της Αττικής σε συνδυασμό με τη διαχείριση του προορισμού.

5. Ωστόσο σε περίπτωση που ο DMO ασκήσει και δράσεις που δεν θα πληρούν τα ως άνω κριτήρια της Επιτροπής, αυτές θα θεωρηθούν οικονομικές (π.χ. πώληση εισιτηρίων, διαφήμιση και προώθηση ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων). Από τις ενδεικτικά αναφερόμενες δράσεις της Πρόσκλησης, ως τέτοιες θα μπορούσαν να θεωρηθούν λ.χ. ο συντονισμός εφαρμοσμένης έρευνας για τον προορισμό Αττικής (έρευνες και διαχείριση ανοικτών δεδομένων κ.λπ.) ή η ανάλυση big data στοιχείων και δεδομένων τουρισμού, καθώς και η εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών. Σε μία τέτοια περίπτωση, εφόσον πληρούνται και οι λοιπές προϋποθέσεις του άρθρου 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ (και ιδίως εάν ο DMO αποκομίζει κάποιο όφελος/οικονομικό πλεονέκτημα εξ αυτής), τίθεται ζήτημα κρατικής ενίσχυσης. Στην περίπτωση ύπαρξης και πλεονεκτήματος, θα πρέπει είτε να υπαχθεί σε απαλλακτικό Κανονισμό είτε να κοινοποιηθεί στην Επιτροπή προς έγκριση, ώστε να χορηγηθεί νομίμως ως συμβατή πλέον κρατική ενίσχυση.
6. Για κάθε δράση που ο DMO θα υλοποιήσει μέσω τρίτων χρειάζεται να λαμβάνει χώρα ανοικτή, ανταγωνιστική και άνευ όρων διαγωνιστική διαδικασία για την επιλογή αναδόχου, καθώς και να διασφαλίζεται ότι το σύνολο της χρηματοδότησης της υπό ανάθεσης δράσης θα δίδεται στον επιλεγέντα ανάδοχο χωρίς ο DMO να παρακρατεί οποιοδήποτε ποσό ή να αποκομίζει κάποιου άλλου είδους όφελος.

7. Τέλος, για να μην ανακύψει ζήτημα χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στην ίδια τη «Νέα Μητροπολιτική Αττική Α.Ε – Αναπτυξιακός Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης», το σύνολο της χρηματοδότησης που θα λάβει θα πρέπει να αφορά μόνο τον σκοπό της δημιουργίας του DMO, χωρίς να παρακρατεί κάποιο ποσό ή να έχει άλλα έσοδα από το εξεταζόμενο έργο.
8. Σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφερόμενα, για λόγους πληρότητας του θεσμικού πλαισίου των κρατικών ενισχύσεων στο προοίμιο (έχοντας υπόψη) της πρόσκλησης θα πρέπει να προστεθούν τα ακόλουθα:
- Η Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107, παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01),
  - Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2831/2023 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας,
  - Η με αρ.πρωτ. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1162/27.10.2023 εγκύκλιος της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων»,
  - Η με αρ. πρωτ. 115150/ΕΥΚΕ4023/02-11-2016 εγκύκλιος της ΕΥΚΕ με θέμα: «Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων».
9. Περαιτέρω στο κεφάλαιο 3 «Επιλεξιμότητα» του σχεδίου πρόκλησης συστήνεται να προστεθεί η ακόλουθη παράγραφος:
- «Τα Έργα θα εξεταστούν εάν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Εάν δεν αποτελούν κρατική ενίσχυση, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπιδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων. Η διεπιδότηση μπορεί να αποκλειστεί με την τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών, τον κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και των εσόδων και με τη διασφάλιση ότι η δημόσια χρηματοδότηση δεν στηρίζει άλλες δραστηριότητες.»*
- «Έργα που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στο κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων. Όσον αφορά στη συγκεκριμένη πρόσκληση, εάν κάποια δράση ή τμήμα δράσης κριθεί ότι εμπίπτει στο ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, υπάρχει η δυνατότητα δημόσιας χρηματοδότησής της μέσω της χρήσης του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (που αντικατέστησε τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής), μέχρι του ποσού των 300.000 ευρώ.*
- Υπενθυμίζεται ότι για δράσεις που θα εξετασθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831, είναι απαραίτητο να περιέχεται στο φάκελο του έργου Υπεύθυνη Δήλωση σχετικά με τη σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας καθώς επίσης και να ελέγχεται το σύνολο των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας του Κανονισμού.*
- Επισημαίνεται ότι, στην περίπτωση που στις προτεινόμενες δράσεις περιλαμβάνεται και προμήθεια εξοπλισμού (π.χ. υπολογιστές κ.λπ.), ο οποίος θα παραμείνει στην κυριότητα/ιδιοκτησία του δικαιούχου*

μετά την ολοκλήρωση του έργου, τότε θα πρέπει είτε να διασφαλισθεί ότι ο εν λόγω εξοπλισμός δεν θα χρησιμοποιηθεί για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας (έως το χρόνο απόσβεσης του πάγιου εξοπλισμού), είτε η υπολειμματική αξία του εξοπλισμού να ληφθεί υπόψη ως έσοδο για τον υπολογισμό της ενίσχυσης».

10. Γενική επισήμανση: Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή από την οικεία Διαχειριστική Αρχή, όσον αφορά στην χρηματοδότηση Πράξεων στον ίδιο ή σε άλλους Δικαιούχους Πράξεων παραπλήσιου περιεχομένου. Ενδεικτικά σε περίπτωση, κατά την οποία ο ανωτέρω Δικαιούχος ή άλλοι Δικαιούχοι έχουν ήδη ή πρόκειται στο άμεσο μέλλον να αναλάβουν την υλοποίηση πράξεων με συναφές αντικείμενο, τότε η περιγραφή και διαστασιολόγηση των πράξεων πρέπει να είναι σαφής ακριβής και ξεκάθαρη προς αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων ή και ενδεχόμενης σταυροειδούς χρηματοδότησης.
11. Σημειώνεται ότι οι μεμονωμένες προτάσεις στο πλαίσιο της υποεξέταση Πρόσκλησης θα πρέπει να υποβληθούν στην ΕΥΚΕ-ΧΕ για να εξεταστούν διακριτά αναφορικά με την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη με αρ.πρωτ. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1162/27.10.2023 εγκύκλιο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων». Για την αξιολόγηση της πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας της εκάστοτε πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνεται η λίστα ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχει κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, αντίγραφο της οποίας πρέπει να τηρείται στο φάκελο της πράξης.

Η παρούσα γνωμοδότηση παρέχεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΥΚΕ-ΧΕ και περιορίζεται στην παροχή απόψεων σχετικά με τη συμμόρφωση του υπό κρίση μέτρου ενίσχυσης με τους κανόνες Ανταγωνισμού και Κρατικών Ενισχύσεων της ΕΕ. Επισημαίνεται ότι δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ-ΧΕ η αξιολόγηση οποιαδήποτε άλλης πτυχής του μέτρου ενίσχυσης, περιλαμβανομένων θεμάτων που άπτονται του δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων.

Οι απόψεις της ΕΥΚΕ-ΧΕ βασίζονται αποκλειστικά στις πληροφορίες που παρείχε εγγράφως η οικεία Διαχειριστική Αρχή. Εάν οι παρασχεθείσες πληροφορίες αποδειχθούν ελλιπείς ή εσφαλμένες, ή το μέτρο ενίσχυσης δεν υλοποιηθεί σύμφωνα με τις παρεχόμενες πληροφορίες, η ΕΥΚΕ-ΧΕ διατηρεί το δικαίωμα να επανεξετάσει τις απόψεις της σε σχέση με αυτές που εκφράζονται στο παρόν έγγραφο.

Παραμένουμε στην διάθεσή σας για κάθε αναγκαία διευκρίνιση.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Χρήστης Γραφείου Πρωτοκόλλου

ΓΑΒΑΛΑΣ ΝΙΚΟΣ

Ο Προϊστάμενος της ΕΥΚΕ-ΧΕ

Ευάγγελος Στουραϊτης

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Αν. Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ
3. Γραφείο Γενικής Διεύθυνσης Θεσμικής κι Επιχειρησιακής Υποστήριξης
4. Ε.Υ.Κ.Ε.-Χ.Ε.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

